

«Побудова діалогу між місцевою владою і громадою у воєнний та повоєнний час»

Кадрія Сафіуліна

Додатковий матеріал: «Залучення громадськості до діалогу для розв'язання проблем місцевого значення»

Успішному розв'язанню проблем соціально-економічного розвитку місцевих громад, зміцненню повноважень органів місцевого самоврядування, формуванню збалансованого місцевого бюджету та його виваженого розподілу на потреби громади тощо сприяють діалог і співпраця всіх заінтересованих сторін.

Діалог розуміють як двосторонню комунікацію між органами влади, з одного боку, та організаціями громадянського суспільства й громадянами, з іншого. У важкі воєнні часи особливо важливо залучати представниць та представників місцевих громад до сталого та ефективного діалогу з органами місцевого самоврядування.

Діалог та залучення громадян до прийняття рішень дають можливість:

- забезпечувати здатність чути одне одного в умовах зростання рівня конфліктності у місцевих громадах через бойові дії та проблеми вимушеного переселення;
- посилювати успіхи процесу децентралізації;
- підтримувати активність громадян, зокрема у волонтерському русі для допомоги військовим і їхнім сім'ям, літнім людям, багатодітним родинам та іншим представникам громади, які потребують допомоги;
- працювати над відбудовою та відновленням громад відповідно до потреб та очікувань мешканців та мешканок;
- відповідати на виклики, пов'язані з соціальною адаптацією та інтеграцією внутрішньо перемішених осіб, поверненням біженців із-за кордону, роботою із представниками та представницями вразливих груп населення, у тому числі з жителями деокупованих територій тощо.

Діалог є ефективним інструментом, який дозволяє залучати різні групи громадян до прийняття рішень. А сам процес діалогу, який передбачає обмін думками, збагачує спільні знання та допомагає побудувати міцніші відносини між громадянами й організаціями громадянського суспільства, з одного боку, та органами місцевої влади, з іншого.

Перевага залучення громадськості до діалогу на місцевому рівні полягає в тому, що представники та представниці місцевих громад більше обізнані щодо проблем та потреб людей, які мешкають у цих громадах, і тому можуть надати владі експертну допомогу у розв'язанні проблем та задоволенні потреб.

Крім того, важливою є громадська участь на попередніх етапах планування та розроблення рішень, бо вона сприятиме зростанню довіри до прийнятих керівниками органів місцевого самоврядування рішень. Люди відчуватимуть свою причетність до розроблення цих рішень і підтримуватимуть їхнє виконання.

Для того, щоб залучення громадськості відбулося, керівникам органів місцевого самоврядування необхідно докласти низку зусиль для врахування думки місцевої громади, що включає всі заінтересовані групи.

Для реальної громадської участі у прийнятті рішень органи місцевого самоврядування мають забезпечити широкий доступ до інформації та можливості для всіх громадян брати участь у цьому процесі. Тобто органи влади повинні надавати чітку та зрозумілу інформацію про питання, що обговорюються, і створювати умови та простір для громадян вільно висловлювати свої думки, ідеї та запитання.

При цьому органи місцевого самоврядування не мають забувати про необхідність залучення різних груп населення без дискримінації та перешкод. Саме інклюзивність дає змогу дізнатися про різноманітні погляди та враховувати інтереси представників та представниць різних груп, у тому числі вразливих, що сприяє всебічному аналізу питань та ухваленню більш компетентних та виважених рішень.

Щоб громадяни мали можливість відстежувати всі кроки погодження рішення та зрозуміти мотивації заінтересованих сторін, місцева влада повинна забезпечити прозорість процесу прийняття рішень, адже вона сприяє підвищенню довіри громадян до органів влади та ухвалених ними рішень.

Не менш важливою є активна та ефективна взаємодія між громадянами, організаціями громадянського суспільства та органами влади. Взаємодія допомагає побудувати конструктивний діалог, зрозуміти різні погляди та знайти оптимальні рішення на основі порозуміння та співпраці. Діалог дозволяє уникнути ситуації, де одна сторона виграє, а інша програє, і може допомогти знайти таке розв'язання, яке задовольнить потреби й інтереси всіх учасників процесу, а взаємодія зможе вийти на якісно новий рівень.

Відповідальність тих, хто реалізує політику, має проявлятися у їхній підзвітності перед тими, заради кого ці рішення приймаються, тобто перед місцевою спільнотою. Підзвітність має включати інформування про прийняті рішення, їхню реалізацію, витрачені ресурси та досягнуті результати.

Процес залучення громадськості, за його вмілого застосування, може забезпечити реальну вигоду для всіх сторін. Керівництву цей механізм дозволяє правильно розставляти пріоритети та приймати оптимальні рішення, засновані на найкращому знанні потреб місцевої громади.

Прозорість і підзвітність надають легітимності й законності прийнятим рішенням, заснованим на більшому знанні про прийнятність або неприйнятність різних варіантів рішення. Процес залучення дає можливість вислухати суспільні дискусії зі спірних питань, отримати безпосереднє усвідомлення про потреби і, як наслідок, успішніші результати прийнятих рішень.

Залучення громадськості будує міст довіри між керівниками та громадянами з потенціалом для більш ефективного та довгострокового співробітництва. Ефективне залучення громадськості до процесу прийняття рішень не є легкою і простою ініціативою. Продуктивне залучення громадськості до процесу прийняття рішень – це результат накопиченого досвіду, постійної взаємодії із представницями та представниками місцевої спільноти. Основною умовою успіху є регулярне проведення заходів із залучення населення до процесу обговорення пріоритетів та варіантів розв'язання питань місцевого значення. Місцеві органи влади сьогодні мають багато інструментів партисипації, які вони можуть використати для активізації участі громадськості у житті своїх міст, селищ чи сіл.

У громаді, як і в будь-якому іншому місці, з'являються ситуації, коли потрібно обговорити розв'язання проблем, або ж створити бачення для побудови спільного майбутнього. Це особливо актуально, коли ми стикаємося зі складними викликами або, наприклад, розглядаємо питання стратегічного повоєнного розвитку громади. Метою діалогу тут виступає пошук компромісу, взаєморозуміння та коригування поглядів різних сторін, а в результаті – досягнення консенсусу щодо прийнятих рішень.

Відповідно, завданнями діалогу можуть бути:

- ✓ розв'язання конфлікту у громаді;
- ✓ прийняття рішення щодо спірних питань;
- ✓ розробка спільної стратегії розвитку чи
- ✓ налагодження відносин всередині громади.

Налагодження діалогу сприяє забезпеченню збалансованого та гармонійного розвитку місцевої громади. Діалог стає важливим інструментом забезпечення співпраці у громаді, допомагає створенню сприятливих умов для розвитку кожного із членів громади та спільноти в цілому. Саме через діалог ми можемо спільно будувати краще майбутнє для себе, наших дітей та онуків як сьогодні, у важку годину випробувань, так і у повоєнний час після нашої перемоги.